

NUORTEN DIGITAALINEN TYÖELÄMÄTAITOJEN VALMENNUSKOKONAISUUS

Itseopiskelumateriaali nuorelle, joka on hakemassa työpaikkaa.

Duunikoutsin selkokiellisen version käytön tueksi

SISÄLLYS

TIETOA VALMENNUSKOKONAISUUDESTA

Nuorten digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus -hanke.....	3
Mikä on Duunikoutsi-sovellus?.....	4
Duunikoutsi-sovelluksen eri versiot ja kielet.....	5
Näin käytät Duunikoutsi-sovellusta.....	6

VALMENNUSKOKONAISUUS

Itsetuntemus tulevaisuuden työelämätaitona.....	7
Vahvuuksien tunnistaminen & arvot.....	8
Oman osaamisen tunnistaminen.....	9
Kohti työelämää.....	10
Etsi työpaikkoja & verkosto.....	11
CV & Työhakemus.....	12
Näin teet CV:n Duunikoutsin CV-koneella.....	13
Työhaastattelu.....	14
Töissä.....	15
Hyvä sinä!.....	16

Tämä opas on osa Nuorten digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus - hanketta. Sen toteutuksesta vastaa Nuorten yrittäjyys ja talous NYT

Duunikoutsin yhteistyökumppaneina ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö (Osaamiskeskus Kentauri), SAK ja EK.

Lisätiedot:

nuortenny.fi/palvelu/duunikoutsi/

nuortenny.fi/nuorten-digitaalinen-tyoelamataitojen-valmennuskokonaisuus/

NUORTEN DIGITAALINEN TYÖELÄMÄTAITOJEN VALMENNUSKOKONAISUUS

Nuorten yrittäjyys ja talous NYTin ja Turun kaupungin yhdessä toteuttamassa hankkeessa rakennettiin digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus. Sen avulla nuoret ja nuorten kanssa työskentelevät henkilöt saavat ajantasaista tietoa työelämästä ja työelämässä tarvittavista taidoista.

Hankkeen tavoite on tarjota ennakoivaa ja syrjäytymistä ehkäisevää työelämätaitojen valmennusta. Valmennus tarjotaan nuorille digitaalisesti NYTin Duuni-koutsi-sovelluksen ja tämän oppaan avulla.

Hanke toteutettiin Turun ja Varsinais-Suomen alueella. Kohderyhmänä on nuoret, jotka ovat: toisen tai kolmannen asteen opiskelijoita, työttömiä tai työmarkkinoiden ulkopuolella, maahanmuuttajataustaisia tai erityistuen tarpeessa.

Hanke rahoitettiin osana unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia. Vuosina 2021-2023 käynnissä ollutta hanketta rahoittivat: Euroopan Sosiaalirahasto (ESR), Varsinais-Suomen liitto, sekä Turun kaupunki.

Duunikoutsi

Digitaalinen valmennus löytyy ilmaisesta Duunikoutsi-sovelluksesta. Duunikoutsin avulla saat tietoa työelämästä ja työnhausta. Käytä tätä opasta yhdessä sovelluksen kanssa.

Duunikoutsi auttaa sinua:

- Hakemaan työpaikkaa
- Oppimaan työelämätaitoja
- Tekemään työhakemuksen ja CV:n
- Valmistautumaan työhaastatteluun
- Tunnistamaan omia vahvuuksia ja taitoja
- Saamaan tietoa työelämästä
- Löytämään oman polkusi

Duunikoutsissa on:

Tehtäviä ja vinkkejä työnhakuun

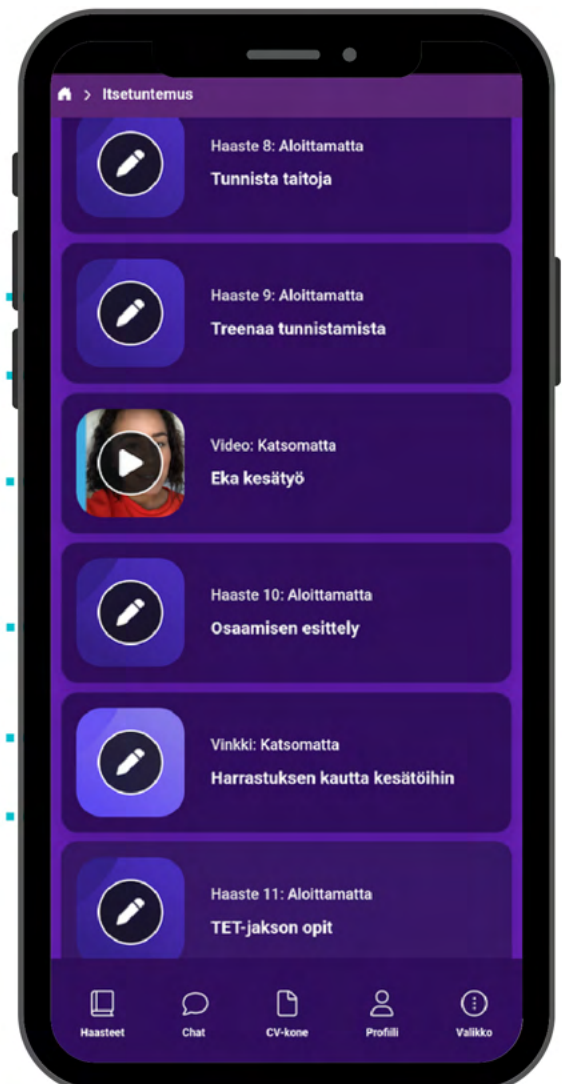
CV-kone, joka tekee sinulla valmiin osaamispohjaisen CV:n

Osaamisprofiili, jonka avulla voit miettiä mitä osaat ja mitä taitoja sinulla on

Chatbot, joka tekee suosituksia ja antaa lisätietoa työelämään liittyvistä aiheista

Kannustavia testejä ja työelämävideoita

Löydät Duunikoutsin osoitteesta: www.duunikoutsi.fi

Maksuton Duunikoutsi-mobiilisovellus saatavilla myös sovelluskaupasta.

DUUNIKOUTSIN ERI VERSIOT

Työelämätaidot kuuluvat kaikille nuorille. Jotta mahdollisimman moni nuori oppisi työnhausta, Duunikoutsit on saatavilla monella kielellä. Valitse kielisi, kun avaat sovelluksen. Voit vaihtaa kieltä sovelluksen asetuksista .

PERUSVERSIO JA HELPOTETTU VERSIO

Duunikoutsista on kaksi versiota: perusversio ja helpotettu selkokielineen versio.

Perusversiossa on 3 eri valmennusta:

1. Haet TET-paikkaa
2. Haet kesätöitä tai harjoittelupaikkaa
3. Haet pidempiaikaista työpaikkaa.

Helpotettu versio on selkosuomeksi ja sisältää vähemmän haasteita. Se on suunnattu nuorille, joilla on haasteita oppimisen kanssa tai vaikeuksia lukea tai ymmärtää yleiskieltä. Tämä opas on tarkoitettu helpotetun version tueksi.

SOVELLUKSEN KIELET

Sovelluksen kielet: suomi, ruotsi, englanti, selkosuomi, arabia, somali ja venäjä.

Duunikoutsin perusversio on suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Somalin, venäjän ja arabian kieliversioissa yhdistyy selkosuomi ja vieras kieli. Tämä auttaa oppimaan suomen kieltä. Avainsanat on käännetty somaliksi, venäjäksi ja arabiaksi. Muu sisältö on selkosuomeksi.

Duunikoutsin CV-koneella voit tehdä CV:n suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

NÄIN KÄYTÄT DUUNIKOUTSIA

Duunikoutsi löytyy osoitteesta www.duunikoutsi.fi. Voit myös ladata mobiili-sovelluksen älypuhelimellesi sovelluskaupasta nimellä "Duunikoutsi".

Tämä itseopiskelumateriaali on tarkoitettu helpotetun selkokielisen version tueksi. Valitse kielekseen "suomi" ja löydät Duunikoutsin selkokielisen "Olen hakemassa työpaikkaa" valmennuksen valikosta.

TEE TEHTÄVIÄ

Haasteet ovat Duunikoutsin tehtäviä. Niiden avulla saat tietoa, opit taitoja ja voit pohtia esimerkiksi omia vahvuuksiasi ja osaamistasi. Duunikoutsista löytyy myös hyödyllisiä vinkkejä työnhakuun.

Käy sovelluksen tehtävät läpi alusta loppuun. Näin saat mahdollisimman paljon tietoa työhausta ja työelämästä. Voit myös tehdä vain sinulle ajankohtaisen aiheen tehtävät. Esimerkki: jos olet saanut kutsun työhaastatteluun, teet vaihe 5: Työhaastattelu.

ROBOKOUTSI OHJAA

Sovelluksen chatbot, Robokoutsi, ohjaa sinua sovelluksen käytössä. Löydät Robokoutsin kun klikkaat valikosta "Chat". Robokoutsi suosittelee sinulle tehtäviä ja videoita.

Robokoutsilta saa myös tietoa työelämästä. Esimerkiksi näistä aiheista: osaaminen, vahvuudet, alan valinta, työnhaku, työsopimukset, perehdytys, työaika, lomat, sairastuminen, palkka, työn loppuminen ja työtodistus.

OSAAMISPROFIILI KOKOAA OSAAMISESI

Osaamisprofiili kokoaa osaamisesi, taitosi ja kiinnostuksen kohteesi vapaa-ajalta, työelämästä ja koulusta. Osa tiedoista kerääntyy tehtävistä, jotka teet. Osa tiedoista sinun pitää täydentää itse.

Osaamisprofiili löytyy valikon "Profiili"-painikkeesta. Sieltä löydät kaikki tärkeät tiedot helposti yhdestä paikasta.

VALMIS CV HELPOSTI

Osaamis pohjainen CV keskittyy taitoihisi ja vaihtuvuusiisi. Duunikoutsista voit ladata itsellesi ilmaisen osaamis pohjaisen CV:n. Apua CV-koneen käyttöön ja CV:n tekemiseen löydät sivulta 13.

ITSETUNTEMUS TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄTAITONA

Itsetuntemus on omien vahvuuksien, osaamisen, taitojen ja arvojen tunnistamista

Oman itsensä tunteminen on tärkeä työelämätaito.
Hyvä itsetuntemus auttaa työnhaussa.

Opettele kertomaan rohkeasti mitä vahvuuksia ja taitoja sinulla on.
Se saattaa tuntua aluksi vaikealta, jonka vuoksi sitä on hyvä harjoitella.

VAHVUUKSIEN TUNNISTAMINEN

Vahvuuksien tunnistaminen kehittää itsetuntemusta ja auttaa työnhaussa. Olemme usein onnellisia kun voimme käyttää vahvuksiamme töissä.

Muiden antaman palaute voi auttaa omien vahvuksiasi tunnistamisessa. Harjoittele palautteen antamista ja saamista. Seuraavien tehtävien avulla opit tunnistamaan vahvuksiasi.

Tee tehtävät selkokielisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 1:
Kuvaile itseäsi

Haaste 2:
Kehulaatikko

Haaste 4:
Vahvuuteni

Kun olet valinnut vahvuutesi, mieti missä tilanteissa ne näkyvät.

Onko sinulla esimerkkiä siitä, kun olet käyttänyt jotakin vahvuuttasi? Vaikka koulussa, harrastuksissa tai töissä?

ARVOT

Arvot ovat asioita, jotka ovat sinulle tärkeitä. Teemme usein valintoja ja päätöksiä arvojemme perusteella. Omia arvoja on hyvä miettiä, jotta tiedät mitä haluat tehdä tulevaisuudessa.

Myös yrityksillä on eri arvoja. Onko sinulle tärkeää, että työskentelet yrityksessä, jolla on samat arvot kuin sinulla? Seuraavien tehtävien avulla pääset pohtimaan arvojasi ja mitä työ sinulle merkitsee.

Tee tehtävät selkokielisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 14:
Arvot

Haaste 15:
Mitä työ merkitsee sinulle?

Etsi netistä sinua kiinnostava yritys. Löydätkö yrityksen nettisivuilta tietoa arvoista?

OMAN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN

Työnhaku on helpompaa kun tiedät mitä osaat ja mitä taitoja sinulla on. Sinun on kerrottava mitä osaat CV:ssä, työhakemuksessa ja työhaastattelussa.

Osaamista ja taitoja kertyy töistä, koulusta, vapaa-ajalta, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta. Vapaa-ajalla hankittu osaaminen voi olla tärkeämpiä kuin työkokemus. Opettele kertomaan osaamisestasi ja taidoistasi rohkeasti!

Seuraavien tehtävien avulla opit tunnistamaan osaamistasi ja kertomaan siitä.

Tee tehtävät selkokielisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 6:
**Osaaminen
vapaa-ajalta**

Haaste 8:
**Harjoittele
tunnistamista**

Haaste 9:
**Osaamisen
esittely**

Haaste 10:
Osaamiseni

Haaste 11:
**IT- ja some-
taidot**

Haaste 12:
Kielitaito

Miten valitsemasi osaamiset näkyvät käytännössä. Missä tilanteissa olet hyödyntänyt niitä?

KOHTI TYÖELÄMÄÄ

**Työnhaku on taito, jota kannattaa harjoitella.
Valmistaudu työnhakuun huolella.
Käytä siihen riittävästi aikaa.**

Työnhaku alkaa omien vahvuuksien ja taitojen tunnistamisesta

Hyvä CV ja työhakemus ovat avaimet unelmiesi työpaikkaan,
joten niihin kannattaa panostaa.

ETSI TYÖPAIKKOJA

Aloita työnhaku vastaamalla seuraaviin kysymyksiin: Mitkä yritykset kiinnostavat sinua? Mitä töitä haluaisit tehdä?

Avoimia työpaikkoja löytyy eri rekrytointisivustoilta, sekä yritysten omilta nettisivuilta. Voit myös etsiä työpaikkoja sosiaalisesta mediasta ja sanomalehdistä. Tai ota yrityksiin rohkeasti yhteyttä suoraan.

Seuraavien tehtävien avulla opit etsimään työpaikkoja.

Tee tehtävät selkokieelisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 3:
**Tee ammatin-
valintatesti**

Haaste 18:
**Etsi
työpaikkoja**

Haaste 20:
**Etsi paikkoja
netistä**

Haaste 19:
**Tee lista
työpaikoista**

Extra vinkki! Vaikka et etsi töitä juuri nyt, tutki välillä avoimia työpaikka-ilmoituksia. Näet mitä vaatimuksia sinua kiinnostaviin paikkoihin on ja löydät uutta inspiraatiota! Seuraamalla avoimia työpaikkoja saat myös tietoa mitä töitä alueellasi on.

VERKOSTO

Verkosto on tärkeä asia työnhaussa. Sinun verkostosi muodostaa ihmiset, jotka tunnet jollain tapaa. Kerro verkostollesi kun haet töitä!

Seuraavien tehtävien avulla opit lisää verkostosta. Tee tehtävät selkokieelisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 21:
**Avaa
LinkedIn-profiili**

Vinkki
**Kerro
verkostollesi**

CV (CURRICULUM VITAE)

CV eli ansioluettelo on tiivistelmä osaamisestasi. Se sisältää tietoa aiemmista työtehtävistäsi ja koulutuksestasi. Siinä kerrot mitä osaat ja millainen olet. Kun haet töitä, sinulta pyydetään yleensä työhakemus ja CV.

Seuraavien tehtävien avulla opit lisää CV:stä ja teet itsellesi CV:n Duunikoutsin CV-koneella.

Tee tehtävät selkokielisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 23:
Mikä on CV?

Haaste 24:
CV-kuva

Haaste 25:
Tee CV

Seuraavalta sivulta löydät ohjeet CV-koneen käyttöön.

Kun CV on valmis, tee nämä tehtävät:

Haaste 26:
Tarkista CV

Haaste 27:
Pyydä mielipidettä CV:stäsi

TYÖHAKEMUS

Työhakemuksessa kerrot: Mitä osaat? Miksi haet juuri siihen tehtävään? Miksi sinut kannattaa valita? Työhakemuksen tarkoituksena on saada kutsu työhaastatteluun.

Työhakemus voi olla erillinen dokumentti tai verkkolomake työnantajan sivuilla. Lähetä se yhdessä CV:n kanssa. Seuraavien tehtävien avulla opit kirjoittamaan hyvän työhakemuksen.

Tee tehtävät selkokielisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 28:
Työhakemus

Haaste 29:
Vinkit työhakemuksen tekoon

Haaste 31:
Tartu puhelimeen

Vinkki
Tallenna työpäikkailmoitus

NÄIN TEET CV:N DUUNIKOUTSIN CV-KONEELLA

Osaamis pohjainen CV on vaihtoehto perinteiselle ansioluettelolle. Osaamis pohjainen CV keskittyy vahvuuksiisi ja taitoihisi. Se on hyvä vaihtoehto, jos sinulla ei ole vielä paljon työkokemusta! Voit myös käyttää osaamis pohjaista CV:tä, vaikka sinulla olisi jo työkokemusta.

Tee sovelluksella itsellesi ilmaiseksi osaamis pohjainen CV:n. Duunikoutsin CV-kone tekee sinulle selkeän ja helppolukuisen CV:n, jossa on omat tietosi. CV on valmis lähetettäväksi työnantajalle.

Oletko jo tehnyt kaikki tämän vihon tehtävät? Siirry alla näkyviin ohjeisiin. Etkö ole vielä tehnyt yhtään Duunikoutsin tehtävää? Tee ainakin alle listatut tehtävät. Ne auttavat sinua CV:n teossa.

TEE AINAKIN NÄMÄ

Haaste 1: **Kuvaile itseäsi**
Haaste 2: **Kehulaatikko**
Haaste 6: **Osaaminen vapaa-ajalta**
Haaste 10: **Osaamisesi**

Haaste 11: **IT- ja some-aidot**
Haaste 12: **Kielitaito**
Haaste 24: **CV-kuva**
Haaste 26: **Tarkista CV**

- 1 Kun olet tehnyt tehtävät, paina valikosta 'Profiili'.
- 2 Tee itsellesi tili. Tarvitset tiliä käyttääksesi Osaamisprofiilia ja CV-konetta.
- 3 Osa Osaamisprofiilistasi on valmiiksi täydentynyt tekemiesi tehtävien pohjalta.
- 4 Täytä Osaamisprofiilin puuttuvat kohdat. Esim: kuva, koulutus, työkokemus, vapaa-ajan taidot, kurssit ja linkit. Jos sinulla ei ole suoritettuja kursseja tai työkokemusta, jätä kohdat tyhjiksi.
- 5 Kun olet täyttänyt osaamisprofiilisi, klikkaa valikosta 'CV-kone'. Täällä voit muokata CV:stä oman näköisesi.
- 6 CV-kone on nyt tehnyt sinulle CV:n, joka on valmiiksi täytetty omilla tiedoillasi.
- 7 Lataa CV pdf-muodossa tai ota käyttöön CV-linkki.
- 8 Lähetä CV työnantajalle. Onnea työnhakuun!

TYÖHAASTATTELU

Työhaastattelun tarkoitus on selvittää oletko oikea henkilö työpaikkaan ja työyhteisöön. Se on mahdollisuus myös sinulle ottaa selvää onko paikka sellainen, jossa haluat työskennellä.

Työhaastattelussa työnantaja ja työnhakija tutustuvat toisiinsa. Se ei ole yksi-puolinen kuulustelu. Seuraavien tehtävien avulla saat tietoa työhaastattelusta ja miten valmistautua siihen.

Tee tehtävät selkokielisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 33:
**Treenaa
haastatteluun**

Haaste 37:
**Kielletyt
kysymykset**

Haaste 38:
**Sanaton
viestintä**

Haaste 34:
**Helpota
jännitys**

Työhaastattelu voidaan pitää kasvotusten. Myös videohaastattelu ja puhelinhaastattelu ovat yleisiä.

Jos haastattelusi järjestetään etänä, tee seuraavat haasteet:

Haaste 35:
**Video-
haastattelu**

Haaste 36:
**Puhelin-
haastattelu**

TÖISSÄ

Ensimmäisenä työpäivänä saat paljon uutta muistettavaa. Opit työtehtävästä ja tutustut työyhteisöön. Työelämässä on paljon tärkeitä asioita, jotka sinun tulee tietää. Muun muassa työsopimukseen ja palkkaan liittyen.

Kun tunnet työelämän pelisäännöt, vältät monet ongelmat ja osaat pitää kiinni oikeuksistasi!

Seuraavien tehtävien avulla pääset tutustumaan työelämän pelisääntöihin sekä töiden aloitukseen liittyviin tärkeisiin asioihin.

Tee tehtävät selkokielisestä 'Olen hakemassa työpaikkaa' -valmennuksesta

Haaste 42:
Ensimmäinen työpäivä

Haaste 43:
Työsopimus

Haaste 44:
Määräaikainen työsopimus

Haaste 47:
Perehdytysvastuu

Haaste 48:
Vinkit työpaikalle

Haaste 45:
Työaika

Haaste 49:
Tarkista palkkasi

Haaste 52:
Työsuhteen päätyminen

Vinkki
Kesäduunari-info

Vinkki
Oikeudet ja velvollisuudet

Vinkki
Pyydä työtodistus

HYVÄ SINÄ!

Olet nyt käynyt läpi valmennuskokonaisuuden.

Toivottavasti se auttaa sinua työnhaussasi. Olet oppinut työelämään ja työnhakuun liittyviä asioita sen avulla.

Mikäli et vielä löytänyt töitä, älä lannistu! Sinulla on nyt saatavillasi työkalut, jotka tarvitset työnhakuun. Tunnet työnhakuprosessin ja voit käyttää oppimiasi asioita tulevissa työnhauissa.

Lisää tietoa Duunikoutsii-sovelluksesta löydät osoitteesta:

nuortenny.fi/palvelu/duunikoutsii/

Anna palautetta Duunikoutsista osoitteessa:

survey.zef.fi/5g8thrkz/

nyt

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020